

Respectprotocol kc de Minstreel

Datum : mei 2023

Inhoud

INLEIDING.	2
WANNEER SPREKEN WE OVER PESTEN / RESPECTLOOS GEDRAG?	3
SIGNALEREN.	3
STELREGELS.	4
EFFECTIEVE METHODE.	5
HET PESTPROTOCOL.	6
AANPAK VAN RUZIES EN PESTGEDRAG.	6
REGISTRATIE.	7
SANCTIEBELEID.	8
BEGELEIDING.	9
ADVIEZEN aan de OUDERS van onze school.	10
SOCIALE MEDIA.	11

INLEIDING.

Een respectprotocol is een aantal overeenkomsten over het tegengaan van pesten. Vaak wordt dit ook pestprotocol genoemd. Een afspraak tussen de school, de kinderen en de ouders. Een kind kan zich pas volledig ontwikkelen in een situatie waar het zich veilig weet en voelt. Pesten, het niet respectvol omgaan met elkaar, heeft een negatieve invloed op het welbevinden van een kind en staat een goede ontwikkeling in de weg.

We hanteren op De Minstree de volgende basisafspraken:

- We doen aardig tegen elkaar en behandelen anderen met respect.
- Wij maken er samen een fijne groep van.
- We praten met elkaar (in de ik taal).
- We willen dat pesten stopt!
- We gaan goed met elkaar om.
- We helpen elkaar.
- We komen voor elkaar op.

Dit wordt ieder jaar in de groep geactualiseerd en per groep worden er tijdens de Gouden Weken van KiVa groepsafspraken gemaakt waar de kinderen samen voor staan (de groepsregels). Door hier regelmatig samen met de kinderen aandacht aan te schenken zonder dat hier een directe aanleiding voor is, heeft dit een preventieve werking. Alle groepen werken bovendien met de methode "Leefstijl".

WANNEER SPREKEN WE OVER PESTEN / RESPECTLOOS GEDRAG?

We spreken over pesten als een leerling aangeeft stelselmatig last van een of meerdere kinderen te hebben in verschillende situaties (psychisch en/of fysiek). De grens tussen pesten en plagen is heel duidelijk.

- Bij **plagen** vinden beide partijen het leuk en is er sprake van gelijkwaardigheid waardoor de geplaagde zich kan verdedigen.
- Bij **pesten** is er maar een partij die het "leuk" vindt en is er sprake van ongelijke machtsverhoudingen. Hierdoor is de gepeste (het slachtoffer) niet in staat zich te verdedigen en dit heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer.

Pesten is een vorm van mishandeling. De piek van het pesten ligt tussen de 10 en 14 jaar, maar ook bij andere leeftijden wordt er gepest.

SIGNALEREN

Pestgedrag vindt vaak plaats op de momenten waarbij de leerkracht minder nadrukkelijk aanwezig is. Soms is het moeilijk deze informatie op school te zien en komt de school er achter via thuis, waar het kind wel zijn/haar verhaal doet. Hier geldt: een goed contact tussen school en thuis is belangrijk.

Signalen van pesten kunnen zijn:

- Bijnamen, nooit de eigen naam.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Smoezen, roddelen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren.
- Reacties(gelaatsuitdrukkingen) in de groepssituatie.
- Reacties bij indelen van groepen/tweetallen.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden/schreeuwen tegen het slachtoffer.
- Digitaal pesten.

Twee keer per jaar nemen we de KiVa-monitor af. Hierbij geven de kinderen aan hoe ze de sociale veiligheid in- en buiten de klas ervaren.

Na het afnemen van deze monitor handelen de leerkrachten als volgt:

- Leerkrachten bekijken KiVa-monitor verslag.
- Leerkrachten vullen het groepsplan gedrag aan (andere kleur per verslag).
- Na elke KiVa-monitor is er een groepsbespreking op gebied van gedrag.
- Leerkrachten en ib'ers bespreken groepsplannen, gedrag en zorgen n.a.v. observaties.
- N.a.v. groepsbespreking gedrag wordt er een handelingsplan opgesteld waar nodig.
- Ib'ers schakelen gedragsspecialisten in waar nodig voor begeleiding of observaties.

STELREGELS.

REGEL 1 - inschakelen:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroepen brengen we de kinderen bij: Je mag niet klikken, maar als je gepest wordt of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

REGEL 2 - verantwoordelijkheid:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3 - samenwerking:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van school.

EFFECTIEVE METHODE.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van groepsregels voor de leerlingen.

1. Ga met een ander om op een manier die je zelf ook prettig vindt; doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden
2. Kom niet aan een ander kind als de ander dat niet wil.
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.
4. Probeer eerst samen te praten, als je kwaad bent. Ga niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan een ander). Tel, als het nodig is, eerst tot 10 om rustig te worden. Als het niet goed lukt, ga dan naar de meester of juf.
5. Niet: zomaar klikken, Wel: aan de meester of juf vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
6. Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest.
7. Blijft de pester doorgaan ga dit dan aan de meester of de juf vertellen. Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten.
8. Word je gepest, niet met respect behandeld, praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
9. Uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.
10. Niet aan spullen van een ander zitten
11. Luisteren naar elkaar.
12. Iemand niet op het uiterlijk beoordelen.
13. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school.
14. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan.
15. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde groepsregels. Dit in overleg met de leerkracht. Zowel de schoolregels van KiVa als de groepsregels worden op een zichtbare plek in de klas opgehangen. We hopen dat door het toepassen van deze school-, en groepsregels, de leerlingen, ouders en leerkrachten elkaar zullen respecteren en in hun waarde laten. Het kan voorkomen dat een kind systematisch door anderen wordt genegeerd of gepest. Met als gevolg dat het kind zodanig psychisch in de knel komt, dat pedagogische maatregelen van de leerkracht of van de school niet meer volstaan. Dan hebben we te maken met een beschadigd kind. Tevens houdt dit in dat we ook te maken hebben met (een) pester(s) die door hun acties een negatieve invloed heeft/hebben op de sfeer in de groep.

HET PESTPROTOCOL.

1. Wij respecteren elkaar, wij pesten niet.
2. Wij accepteren niet dat er gepest wordt.
3. Er zijn duidelijke sancties afgesproken wanneer er sprake is van pesten, respectloos gedrag.
4. Leerlingen en ouders zijn bekend met het pestprotocol en de sancties.

Punt 2 richt zich nadrukkelijk op leerlingen, leerkrachten en ouders gezamenlijk.

Ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid bij het tegengaan van pesten. Die eigen verantwoordelijkheid wordt in dit protocol geconcretiseerd door af te spreken welke stappen er gezet moeten worden als er sprake is van pesten.

AANPAK VAN RUZIES EN PESTGEDRAG

KiVa werkt preventief. Door veel aandacht te besteden aan groepsvorming en kennismaking, ontstaan er positieve gedragsnormen in de groep. Hierdoor wordt positief gedrag door de groep bevorderd en met status beloond. Negatief gedrag wordt gezamenlijk afgekeurd waardoor leerlingen dit minder vertonen. Als er toch problemen ontstaan, dan worden deze met de [curatieve onderdelen van KiVa](#) opgelost.

Curatieve onderdelen

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zet KiVa vooral in op preventie; op het voorkomen van problemen. Echter, in elke groep kunnen problemen ontstaan. Denk aan ruzies, conflicten of pestsituaties. Om deze problemen op te lossen biedt KiVa verschillende curatieve onderdelen/interventies.

Het curatieve groepsgesprek

Hoewel niet iedere situatie zich daarvoor leent, heeft KiVa als uitgangspunt problemen en vervelende gebeurtenissen (ruzies, conflicten of pestsituaties) te bespreken in de groep. Met behulp van de werkvorm 'het curatieve groepsgesprek' kan de leerkracht dergelijke onderwerpen bespreekbaar maken, want: met KiVa zijn we er voor elkaar. Hoewel een blauwdruk voor zo'n groepsgesprek niet te geven is – iedere groep/situatie vraagt immers om een eigen aanpak – staat in de [handleiding](#) een stappenplan met duidelijke richtlijnen voor hoe zo'n onderwerp goed met de groep kan worden besproken.

De steungroepaanpak

Wanneer een leerling toch wordt gepest en/of een laag welbevinden heeft, dan kan de leerkracht in overleg met de leerling en het KiVa-team besluiten om de steungroepaanpak in te zetten. Het doel van de steungroepaanpak is dat de leerling (het slachtoffer) zich weer prettig voelt. Wij zijn erg enthousiast over de steungroepaanpak, omdat de aanpak vaak snel

verbetering oplevert. Bij de steungroepaanpak wordt het stoppen van het pesten en/of het verhogen van het welbevinden van de leerling de gezamenlijke verantwoordelijkheid van een groepje leerlingen. Dit groepje wordt bewust samengesteld en bestaat uit ongeveer 6 tot 8 leerlingen. De steungroep leden maken concrete afspraken over hoe zij aan dit doel kunnen bijdragen. Na een tijdje wordt met het slachtoffer besproken of de situatie is verbeterd. Daarna volgt ook een evaluatie met de steungroep: zijn alle afspraken nagekomen en is de situatie opgelost?

Herstelaanpak

In de uitzonderlijke gevallen dat de steungroepaanpak geen succes heeft, dan kan de herstelaanpak worden ingezet. Deze aanpak is gericht op diegenen die doorgaan met pesten of problemen veroorzaken. De herstelaanpak is dus een laatste stap om de situatie op te lossen en hoeft gelukkig bijna nooit ingezet te worden. Kenmerkend voor de herstelaanpak is dat het KiVa-team een deel van de verantwoordelijkheid terugneemt en samen met de 'daders' een plan van aanpak maakt om de (pest)situatie op te lossen. Er wordt een herstelplan opgesteld dat wordt besproken met en ondertekend door de ouders/verzorgers van de leerlingen en de leerlingen zelf.

REGISTRATIE

De KiVa-monitor

Op de Minstreel vullen leerlingen twee keer per jaar een digitale vragenlijst in: de KiVa-monitor. De vragen gaan onder meer over welbevinden, sociale veiligheid, pesten en (vriendschaps)relaties in de klas. Nadat de leerlingen de vragenlijst hebben ingevuld, krijgen de leerkrachten een rapport van hun groep met sociogrammen. Met het groepsrapport krijgen zij een helder beeld van hoe hun groep in elkaar steekt, zodat zij hun handelen daarop kunnen aanpassen.

Daarnaast levert KiVa een rapport met trends en ontwikkelingen op schoolniveau. Deze levert informatie op waarmee beleid kan worden ontwikkeld, getoetst en verbeterd.

Ouders worden op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Indien wenselijk kunnen ib-er en directeur hierbij ondersteunen.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en / of externe deskundigen.

Wettelijke verplichting en onderwijsinspectie

Met de KiVa-monitor voldoen we aan de wettelijke verplichting voor het monitoren van de sociale veiligheid.

SANCTIEBELEID

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen. De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden). En vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste. De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd uit **4 fases**, afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

Fase 1 - mogelijkheden zijn:

- Eén of meerdere pauzes binnen blijven.
- Na schooltijd op school blijven wachten tot het rustig genoeg is om naar huis te kunnen gaan.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken
- komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2 - een gesprek met de ouders

Als voorgaande sancties op niets uitlopen wordt de medewerking van de ouders nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het leerlingvolgsysteem 'Parnassys' en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3 – deskundige hulp

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD, schoolmaatschappelijk werk of bureau jeugdzorg.

Fase 4 - extreem

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. (zie Kwaliteitskaart gedrag kc de Minstreel).)

BEGELEIDING

Voor alle betrokken partijen is het noodzakelijk om ze te begeleiden naar een uiteindelijke oplossing

Begeleiding van de gepeste leerling

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten
Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die de pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
Sterke kanten van de leerling benadrukken.
Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
Inschakelen hulp indien nodig: Sociale Vaardigheid training, huisarts, psycholoog, Centrum voor Jeugd en Gezin, GGD.

Begeleiding van de pester

Praten, zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
Excuses aan laten bieden.
In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.
Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren.
Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?*
Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts; Centrum voor Jeugd en Gezin, GGD.

BEGELEIDING VAN DE GROEP.

De aanpak van de groep, is veelal het meest effectief. Als de groepsnorm is dat er respectvol met elkaar wordt omgegaan (positieve groep) en de groep deze norm actief uitdraagt zal pesten niet (meer) voorkomen. Uiteindelijk wil iedereen bij de groep horen (basisbehoefte van ieder mens). Als de groep de ruimte geeft om dit soort gedrag te gedogen, (negatieve groep) gaat het pesten echt niet stoppen. De symptomen zullen zich dan veelal buiten het gezichtsveld van de school/leerkrachten/ouders verplaatsen.

De groep kan op allerlei manieren ruimte geven of gedwongen worden om deze ruimte te geven. Verder is het zinvol om te kijken waarom de groep gestopt is met het helpen van de gepeste. Het is van belang dit uit te zoeken. Zie hoofdstuk “aanpak van ruzies” in dit document.

Hierbij kunnen een aantal zaken een hulpmiddel zijn:

- KiVa monitor.
- Extra sociogram bijvoorbeeld via Klasse(n)kracht

* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn

- - Een probleemsituatie thuis.
- - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- - Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- - Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- - Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

ADVIEZEN aan de OUDERS van onze school.

Ouders van gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met het kind.- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een passende sport.- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

SOCIALE MEDIA.

GEBRUIK MOBIELE TELEFOON EN INTERNET

Naast het pesten op school is er de laatste jaren steeds vaker sprake van “internetpesten” en pesten via de mobiele telefoon.

Kinderen gebruiken de computer en mobiele telefoon om elkaar te pesten en uit te dagen.

Voor ouders hebben we daarom een aantal tips voor het gebruik van internet en mobiele telefoon:

- Spreek met je kind af wat je wel en niet op internet kunt bekijken.
- Kijk regelmatig met je kind mee zodat je weet waar hij/zij mee bezig is.
- Vertel dat ze geen persoonlijke gegevens mogen geven zoals wachtwoorden of adresgegevens.
- Spreek af dat kinderen het melden als iemand hen via internet of mobiele telefonie pest
- Zorg dat uw kind in een ruimte zit waar u makkelijk bij kunt.

Als school zijn wij niet aansprakelijk voor hetgeen thuis gebeurt. Toch spreken wij ook met de kinderen over internetgebruik en internetpesten. Als wij merken dat kinderen via internet of mobiele telefonie pesten of dat uw kind gepest wordt, nemen wij contact op met de ouders van het betreffende kind. Aan u als ouders willen wij vragen om ons te waarschuwen als u merkt dat uw kind gepest wordt via internet of mobiele telefonie.